

Prof. Dr. Süleyman Yalçın: Devrin edebiyatçıları önce öğretmenlerim, sonra hastalarım oldu

Röportaj: Doç. Dr. Akif Tan - Ömer Çakkal

Aydınlar Ocağı'nın eski başkanlarından Prof. Dr. Süleyman Yalçın, 1926 yılında Çanakkale'de doğdu. Çanakkale İlkokulu (1938), Cumhuriyet Ortaokulu (1941) ve İstanbul Kabataş Lisesi'nin ardından (1944), İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1950 yılında mezun oldu. Profesör olarak emekli olduğu 1988 yılına kadar uzun yıllar İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde görev yaptı. Yazar olarak Büyük Doğu dergisinde çıkan yazılarıyla tanındı. Daha sonra Aydınlar Ocağı Genel Başkanı olarak yazdığı yazılar, yaptığı konuşmalarla dikkat çekti. Yazılarını Büyük Doğu (1956-59, 1972) Yeni İstiklâl (1962-63), Kök (1981-82), Boğaziçi (1984-86) dergileri ile Orta Doğu (1974) ve Tercüman (1976-88) gazetelerinde yayımladı (1).

Süleyman Yalçın fikir ve siyasi hayatımızın öncülerinden biri. Gazeteci Mehmet Nuri Yardım'ın ifadesi ile 1960'lı yıllarda dünyanın diğer ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de sol rüzgârlar esiyordu. Sol düşünce ağırlığını hissettiriyor ve kamuoyuna egemen oluyordu. Milliyetçi muhafazakâr görüşlerin temsilcisi olan sağ düşünce ise kendisini ifade edemiyordu. Bu açığı gören milliyetçi, muhafazakâr bir grup aydın, gazeteci, yazar, ilim adamı ve araştırmacı bir araya geldiler. Gayeleri, dağınık olan, ortada görünemeyen ve bir varlık gösteremeyen Türk sağını birleştirmek ve etkili kılmaktı. Onların arasında Süleyman Yalçın da vardı. Anadolu'daki münevverlerle bir araya gelindi ve müşterek toplantılar yapıldı. İstişareler gerçekleştirildi. Önce İstanbul'da "Milliyetçiler Kurultayı" yapıldı. Fikir önderleri bir araya gelmiş, millî

değerlere bağlı öncü isimler buluşmuştu. 1965'te "Aydın Kulübü" kuruldu önce. Ardından Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Nihad Sâmi Banarlı, Prof. Dr. Muharrem Ergin, Ahmet Kabaklı ile Altan Deliorman'ın da aralarında bulunduğu 56 kurucu üye 14 Mayıs 1970'te Aydınlar Ocağı'nı kurdu. Seçilen tarih çok anlamlıydı. Zira o gün, Demokrat Parti'nin 1950 yılında CHP'den iktidarı devraldığı tarihin yıl dönümüydü. İlk başkanı İbrahim Kafesoğlu olan Aydınlar Ocağı'nda başkanlığı 1974'te Prof. Dr. Süleyman Yalçın devraldı. 1979'a kadar yürüttüğü görevi sırasında Aydınlar Ocağı'nı sağ ve muhafazakâr aydınların bir araya geldiği, yoğun bir şekilde seminerlerin düzenlendiği bir mekân haline getirdi. Düzenlenen paneller kamuoyuna mal oluyor, ortaya konulan düşünceler basında tartışılıyordu. Aydınlar Ocağı bir fikir kulübü olmasının ötesinde adeta bir proje merkeziydi. Dönemin siyasetçileri ile temaslar kuruluyor, parti liderleri Aydınlar Ocağı'nda konuşmalar yapıyordu. Süleyman Yalçın, uzlaştırmacı kişiliği ve beyefendiliği ile Türk sağını Aydınlar Ocağı'nın çatısı altında toplamayı başarmıştı.

Adını "şairler sultanı" koydu

Sağın fikir kalelerinden Aydınlar Ocağı'nın isim babası, "şairler sultanı" üstat Necip Fazıl Kısakürek olur. Süleyman Yalçın ve arkadaşları, düşüncelerini Necip Fazıl Kısakürek, Hasan Basri Çantay, Nureddin Topçu ve Ali Fuad Başgil gibi dönemin meşhur fikir ve ilim adamlarına aktarırlar. Kısakürek, kendisiyle istişare edenlere, "Eski zamanda olsa Münevverler Mahfilî olurdu, şimdi ise Aydınlar Kulübü olsun" der. Doç. Dr. Süleyman

Yalçın'ın başkanlığında oluşturulan kulübün kurucular kurulu, Op. Dr. Asım Taşer, Doç. Dr. Faruk Kadri Timurtaş, Doç. Dr. Ayhan Songar, Dr. İsmail Dayı, Yüksek Mühendis Mahmud Ayla ve Dr. Kemaleddin Erbakan'dan oluşur. Üniversite çevrelerine yönelik çalışmalarda temel hedef, millî kültürümüzün gençlere aktarılmasıdır. Bunun için Beyazıt'ta bir işhanının üst katı kiralanır. Burada sohbet toplantıları ve konferanslar tertip edilir. Gençler, milliyetçi maneviyatçı aydınların çoğunu burada tanıma ve dinleme fırsatı bulurlar. Bu kürsülerden dinleyicilere hitap eden Necip Fazıl Kısakürek, Nurettin Topçu, Mümtaz Turhan, Nihad Sami Banarlı, Arif Nihat Asya, İsmail Hami Danişmend, İlhan Darendelioğlu, Tarık Buğra, Osman Yüksel Serdengeçti gibi aydınlar gençliğin yetişmesi, millî ve manevî değerlerle donanması için büyük bir gayret gösterirler. Aydınlar Ocağı, daha sonra Lâleli'deki binaya, oradan da Fatih, Akdeniz Caddesi'ndeki idare binasına geçer.

"Türk İslâm sentezi"nin babası

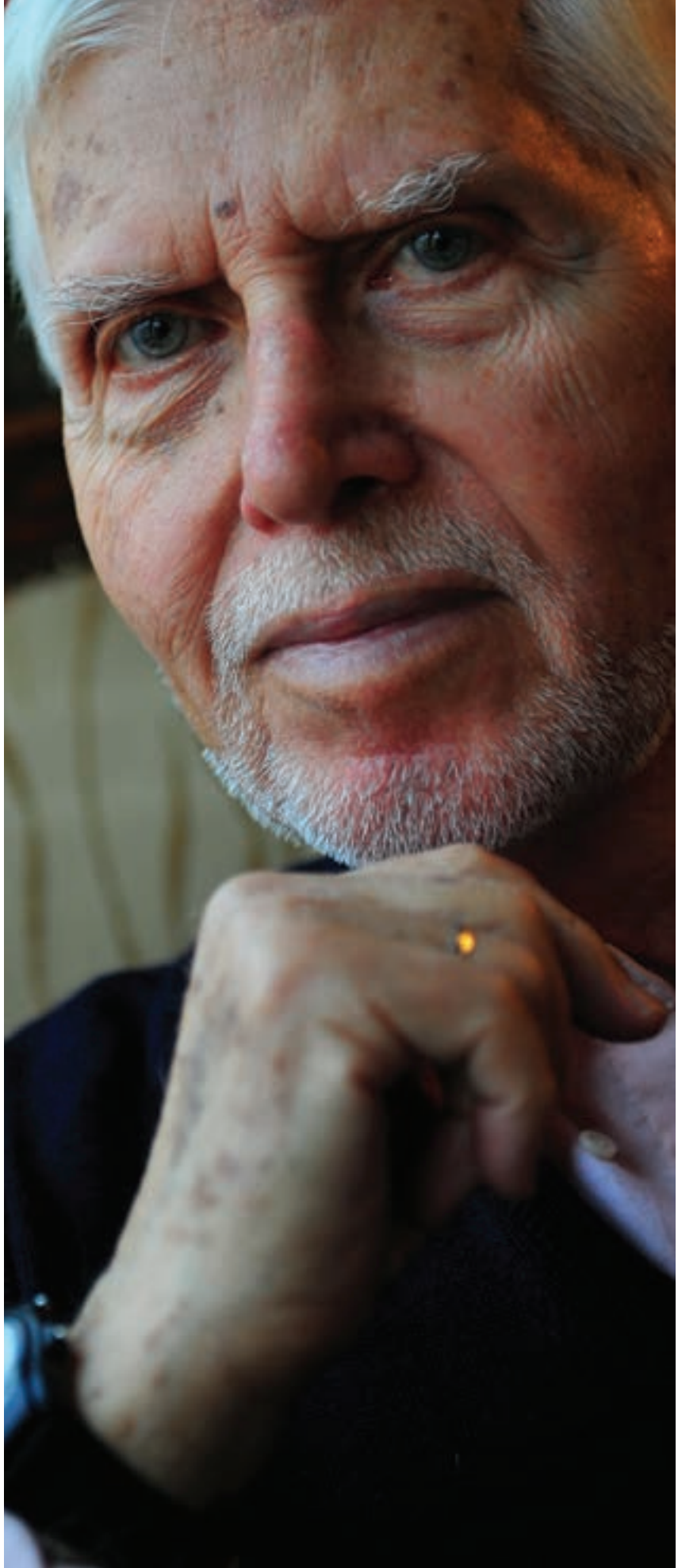
Süleyman Yalçın ülkesini ve insanlarını seven, bir mütefekkir, bir inanç, bir aksiyon adamı olarak tanındı. 1970'lerin sonuna doğru, Amerika'da bulunduğu sırada zihninde tasarladığı bir düşünceyi geliştirdi ve ortaya koydu: "Türk-İslâm Sentezi." Bu görüş, Nizam-ı Âlem idealini temsil ediyordu. Amaç, millî kimliğini bilen, değerlerine sahip çıkan, inançlı, Müslüman Türk insanının ruh profilini inşa ve ihya etmektir (2). Süleyman Yalçın Hoca, bütün hayatını "Türk-İslâm Sentezi" fikrine adadı. SD olarak, bugün 86 yaşında olan Prof. Dr. Süleyman Yalçın

ile bir röportaj yapmak istedik. Hoca, ilerlemiş yaşına rağmen sağ olsun bizi geri çevirmedi, Cihangir'deki evinde kabul etti. Siyasi yaşamımızın mazisini geçmişin tozlu raflarından çıkartıp bir kez daha hatırlamak ve sevgili hocamızı genç nesillere bir kez daha tanıtmak adına güzel ve hatıralarla dolu bir sohbet yaptık.

“Çocukluğumda yağmur sularında mermi artıkları toplardık”

Sevgili Süleyman Hocam, sizinle Türkiye'nin 60'lı ve 70'li yıllarını konuşmak, Türk siyasi hayatındaki yoğun çalışmalarınızdan bahsetmek istiyoruz. Ama iziniz olursa önce biraz geçmişe gidelim. Çocukluğunuz önce savaş yıllarının tanıklığı, ardından Cumhuriyetin ilk yılları ile geçmiş. Bize biraz o yılları anlatabilir misiniz?

Ben Müslüman bir ailenin çocuğu ve torunuyum. Annemin babası rahmetli Sabri Gül Dedem 9 sene Osmanlı ordusunda dolaşmış. Gitmediği yer yok. Öteki dedem Rumelili. Bulgaristan göçmeni. Onun babası 13 yaşındayken 3 arkadaş yürüyerek Çanakkale'ye kadar gelmişler. Orada kalmışlar. O zaman ne tren var, ne de otobüs. Köyün ağalarından birinin yanına girmiş dedemiz. Ben 1926 senesi Kasım ayında Çanakkale'nin Anafartalar Köyü'nde doğmuşum. Çocukluğumun ilk seneleri bu köyde geçti. Babam medreseyi tamamlayamamış ama dönemin meşhur hocalarından Büyük Ayasofya İmamı Hafız İdris'in öğrencisi olmuş. Sesi de güzel olduğu için Çanakkale'de hem hocalık yapmış, hem de ticaretle meşgul olmuş. Benim ilk yıllarım, altı-yedi yaşına kadar köyde dedemin, ninemin yanında geçti. Bir köy çocuğuydum. İki üç arkadaşımınla beraber yağmurlardan sonra çamurlu suların köy sokaklarından aktığı, çamurun tepelerden getirdiği şeyler içinde 1. Dünya Harbi'nin mermi artıklarını toplardık. Biz birkaç nesil savaşın kötü hatıralarını yaşadık. Babam mesela arkadaşlarıyla beraber *“Haydi muharebe seyretmeye gidelim”* derlemiş. Onlarla beraber derelerden, tepelerden geçerek bizim askerlerin yaralıları, şehitleri getirdikleri mevkilere kadar giderlermiş. Hatta bir tanesini hiç unutmuyorum. Cephe gerisinde bir asker görüyorlar. Çok büyük susuzluk var. Katırın birisi bir ayak izine idrarını yapmış. Bu askerin susuzluktan bu idrarı içmeye teşebbüs ettiğine şahit oluyorlar. Çocukluğum bu mübarek topraklarda geçti. Yedi yaşına gelince ilkokula başlamak için Çanakkale'ye annemin babamın yanına geldim. İlkokulu Çanakkale Cumhuriyet İlkokulu'nda okudum. O zamanlar Çanakkale'de lise dahi yoktu. İlkokul sıralarında o zamanki öğretmenlerimizin öğretmenlik liyakatlerini takdirle hatırlıyorum. O yıllardan hafızamızda kalan bazı olaylar var. Bizler

Fotoğraflar: Sedat Özkömeç

Cumhuriyetin ilk nesliyiz. Öğretmenlerimiz bize o günlerde yetişerek Türkiye Cumhuriyeti'ne hizmet etme idealini telkin etmişlerdi. Fakat ben bir ikilem içerisinde olduğumuzu o günlerde fark etmeye başladım. Meselâ ilkokulda bize ısrarla Osmanlı'nın, padişahların kötülüğünden bahsedilirdi. Tedrisat öyleydi. Ama köye gittiğim zaman dedem "Onların hepsi yalan söylüyor. Bir padişah yedi evliya kuvvetine sahip insandır" derdi.

Lise eğitimi için İstanbul'a geliyorsunuz. Kabataş Lisesi herhalde birçok yazar ve edebiyatçı ile tanıştığınız yıllar oluyor değil mi? Zira meşhur edebiyatçılar lisede edebiyat ve Türkçe hocalarınızdı...

Evet, büyük hocalar gördüm. Faruk Nafiz Çamlıbel 2,5 yıl kadar edebiyat hocam oldu. Yıllar sonra ise benim hastam oldu. Nihal Atsız da kısa bir dönem edebiyat öğretmenim oldu. Sözüne güvenilir, adam gibi adamdı. İşte o zaman Türkçü neşteri yedik (Kahkahalar). Kabataş Erkek Lisesi'ndeyken Türkçü arkadaşlarla Başbakan'a açık mektup yazdık. Hakkımızda tahkikat yapıldı. Mahkemesi oldu. Sansaryan Han zamanları. Orası Emniyet Müdürlüğü idi. O günler hem Türkiye için hem de bizler için pek de hatırlanmak istemeyen günlerdi.

"Ayhan Songar'ın Cuma namazına başlamasına ben vesile oldum"

Liseden sonra üniversite yılları başladı ve tıp okudunuz. Kültürel çalışmaların da hep içinde oldunuz ve Aydınlar

Ocağı'nın kuran ekipte yer aldınız. Aydınlar Ocağı nasıl kuruldu, ocağa kimler gelip gitti?

27 Mayıs'tan sonra Milliyetçiler Derneği de dahil olmak üzere bütün cemiyetler kapatıldı. Fikri ve kültürel bütün etkinlikler durdurulmuştu. İşte bu dönemde akademik camiadaki arkadaşlarla bir araya gelip bir şey yapalım istedik. İlk önceleri Aydınlar Kulübü adını verdiğimiz, daha sonra ise Aydınlar Ocağı olarak değiştirdiğimiz derneğimizi kurduk. On kişiydik. Necmettin Erbakan, kardeşi Kemalettin Erbakan, Ayhan Songar, Asım Taşer bu on kişi arasında yer alan isimlerdi. Çarşıkapı'da Karaağaç İşhanı'nın üst katını 500 liraya kiralamaştık. Kira ve diğer giderler için her birimiz her ay 50 lira verecektik. Herkes ayın başında 50 lirayı getirecekti. Aydınlar Ocağı o dönemde gerçekten de önemli bir hizmette bulunmuştur. Hafta da en az iki gün değişik fikirden değerli insanları getirerek konferanslar verirdik. Hasan Basri Çantay, Şemsettin Yeşil, Nurettin Topçu, İsmail Hami Danişmend, Ali Fuat Başgil, Arif Nihat Asya gibi değerli isimler Aydınlar Ocağı'nın müdavimleri arasındaydı. Necip Fazıl'ın konferansları oldukça rağbet görürdü. Hepimizin milli ve manevi olarak beslenmesinde Aydınlar Ocağı'nın büyük faydası oldu. Ayhan Songar'ın Cuma namazına başlamasına ben vesile oldum. Bir süre sonra Ayhan, bir akşam Necip Fazıl'ın bir konferansından sonra bana "Süleyman, ben artık beş vakit namaza başlıyorum" dedi. Necip Fazıl büyük bir dava adamıydı. Allah ondan razı olsun. Peygamber sevgisini, İslam'ın şuurunu pek çok gence o aşladı. Tayyip Bey ve Cumhurbaşkanı buna dâhildir.

Aydınlar Ocağı'ndan on, on bir kişilik bir grup olarak Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ı Florya'daki Cumhurbaşkanlığı Köşkünde ziyaret ettik. Üniversitelerde ne olup bittiğini anlattık kendilerine. Bir cümlesi halen hafızamda tazeliğini koruyor: "Yahu neredesiniz siz? Sizin gibi gençler var mı üniversitede. Siz niye çıkmadınız şimdiye kadar? Ben Müslüman bir ailenin çocuğuyum. Ama şimdi Cuma namazına gitmeye korkuyorum."

Yine, Tarık Buğra da Aydınlar Ocağı'na gelenlerdendi. Akciğer kanserinden öldü. Çok üzümştüm. Güzel eserler yazdı. Adam gibi adamlardan biridir. İslam-Türk sentezine faydaları olanlardandı.

Bu yıllarda bir de Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a yaptığınız bir ziyaretiniz varmış. Onu anlatabilir misiniz?

O zamanlar üniversitelerde sol rüzgârının estiği zamanlardı. Gece yarısı telefonla aranır, sürekli tehdit edilirdik. Her sabah arabaya binmeden önce sağına soluna bomba var mı diye bakardık. Bu günlere gelmek için büyük mücadeleler verildi. Benim doçent olduğum o sıkıntılı günlerde Aydınlar Ocağı'ndan on, on bir kişilik bir grup olarak Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ı Florya'daki Cumhurbaşkanlığı Köşkünde ziyaret ettik. Üniversitelerde ne olup bittiğini anlattık kendilerine. Bir cümlesi halen hafızamda tazeliğini koruyor: "Yahu neredesiniz siz? Sizin gibi gençler var mı üniversitede. Siz niye çıkmadınız şimdiye kadar? Ben Müslüman bir ailenin çocuğuyum. Ama şimdi Cuma namazına gitmeye korkuyorum."

Türkiye'de sağın fikir öncülerinden Nihal Atsız ile de Boğaziçi Lisesi yıllarından bir tanışıklığınız var değil mi hocam? Tanıdığınız Nihal Atsız'ı bize biraz anlatabilir misiniz?

Nihal Atsız, rahmetli diyeyim gene, Allah'a inanmazdı ama "İslam benim milletimin dinidir, ona hürmet ederim" derdi. Bir akşam birlikte Haydarpaşa'ya geçip, trenle Maltepe'ye gidecektik. Tam akşam vakti, güneş batıyordu. Süleymaniye bütün haşmeti ile karşımızda duruyordu. Bu

Nihal Atsız, rahmetli diyeyim gene, Allah'a inanmazdı ama "İslam benim milletimin dinidir, ona hürmet ederim" derdi. Bir akşam birlikte Haydarpaşa'ya geçip, trenle Maltepe'ye gidecektik. Tam akşam vakti, güneş batıyordu. Süleymaniye bütün haşmeti ile karşımızda duruyordu. Bu manzarayı görünce; "Hocam" dedim, "Allah rızası şu memlekete, şu vatana bak. Şurada İslam'ın koyduğu değerler olmasa ne kalır Türk'e?" dedim. "Evet, Türkler zaten Müslümanların Türkçe konuşanıdır." diye cevap verdi.

manzarayı görünce; "Hocam" dedim, "Allah rızası şu memlekete, şu vatana bak. Şurada İslam'ın koyduğu değerler olmasa ne kalır Türk'e?" dedim. "Evet, Türkler zaten Müslümanların Türkçe konuşanıdır." diye cevap verdi. Rahmetli Sabri Gül dedem de "İslam'la tanışmamış Türk, Türk'e benzemez" derdi. Biz onun için yıllarca hep "İslam, İslam, İslam" dedik. Ömrüm boyunca İslam-Türk sentezi

üzerine çalıştım. Türk-İslam sentezi tezi böyle başladı. Türk'ü "Müslüman Türk" diye tarif ediyoruz veya "Türkçe konuşan Müslüman" diyoruz. Bunları yıllarca konuştuk ama Nevzat Yalçın ve Nihal Atsız'ın öğrencisi Altan Deliorman falan bu senteze karşı çıktılar.

"Nurettin Topçu ile Çemberlitaş-Sultanahmet arasında 3 gün münakaşa ettik"

O yıllarda herhalde Nurettin Topçu ile de tanışıyordunuz...

Elbette. Bir gün rahmetli Nurettin Topçu ile Çemberlitaş'ta sinemanın önünde sohbet ediyoruz. Mustafa Kemal'i küçük görür gibi bir hali oldu. "Ama hocam, o İstiklal Muharebesi'ni kazandı" dedim. "Keşke kazanmasaydı" diye yanıt verdi. 2-3 gün Çemberlitaş-Sultanahmet arasında gidip gelerek bunun münakaşasını yaptık. Ne zamanki Uzakdoğu'ya, Singapur'a, Hong Kong'a gittim, "Hoca haklıymış" dedim. Topçu'nun da söylediği gibi en büyük hatalarından biri, Osmanlıca'yı kaldırması olmuş. Topçu, "Rus kendi yazısını, Yunan kendi yazısını korumuş, Acemler de öyle, hepsi öyle." der, bizlere de dilin değişmesindeki yanlışlığı anlatmaya çalışırdı.

70'li yıllardaki yoğun siyasal ortamda genellikle birlikte olduğunuz, bir arkadaş, bir dost olarak Necmettin Erbakan'ı, Necip Fazıl'ı, Ayhan Songar'ı da bize biraz anlatabilir misiniz?

Hepsi iyi insanlar, hepsi güzel insanlar. Sabahattin Zaim mesela. Evliya meşrep

bir insan. Necmettin Erbakan mesela. Bir deha. Ama sözünü tutmayan bir insandı. Necmettin bir kez bile "Ya Süleyman dernek kurduk. Kaç para vereceğiz?" demedi. Müslüman bir adamdı. Bu ülkeye güzel hizmetler etti. Ayhan Songar, daha dengeli dehalardan biridir. Japonca öğrenmeye bile kalktı. Gece sabahlara kadar hasta bakardı. Hatıratında yazdı bunları. Necip Fazıl benden 20 yaş büyüktü. Abi gibiydi. Onun da sözüne güvenemezsin ama İslam'ın özünü bizim nesle o öğretti. Ahmet Kabaklı ile de Aydınlar Ocağı'nda tanıştık. Aileden doğru dürüst İslami terbiye almamış, namaz kılmamasını hiç görmemiş. Bize baka baka namazını kılardı. Aydınlar Ocağı etrafında hepimiz eksiklerimizi tamamladık.

Hocam sizi ziyadesiyle yorduk. Bunca senenin birikimi ile son cümleler olarak genç arkadaşlarımıza neler tavsiye edersiniz?

Doğruluktan dürüstlükten ayrılmasınlar. Yalana katiyen tenezzül etmesinler. İslâm'ın beş şartından sonra kendime dört şartı daha düstur ettim. Dürüst olmak, adaletten ayrılmamak, edepli ve ölçülü olmak, sevgi ve şefkat sahibi olmak. Bu dört şarta onlar da riayet etsinler.

Kaynaklar

1) Işık İ., Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi, cilt: 9, s: 3798

2) Yardım M. Nuri, «Bayrak adam: Süleyman Yalçın» başlıklı köşe yazısından. <http://www.mehmetnuri-yardim.com/YAZDIR.ASP?ID=541> (Erişim tarihi: 24.12.2012)